

Aynanın Ötesi Tamlik Ve Tezatlar Silsilesi

– Hamiye Gül · 26 Mayıs 2026

İnsanın dış dünyayı algılayış biçimi, kendi içsel labirentlerinin bir yansımasından ibarettir. Varoluşun en temel yasalarından biri der ki: Gözü kusur gören, güzeli göremez. Bu köklü görüş, insan zihninin evrensel bir işleyişini gözler önüne serer. Zira bir insanın dışarıda sürekli bir çirkinlik, bir eksiklik müşahede etmesi, aslında kendi iç dünyasındaki karmaşanın ve estetik yoksunluğun bir tezahürüdür. İnsan, çevresine baktığında aslında bir yabancıyı değil, kendi ruhunun yansımalarını görür.

Kişinin başkasında gördüğü ve “çirkin” ya da “güzel” olarak nitelendirdiği her sıfat, özünde aynaya yansıyan kendi çehresidir. Hasılıkelam, insanoğlu yaşayan bir aynadır ve dış dünyada kurduğu her ilişki, bu aynanın kırılmalarından ibarettir.

Bu bağlamda varoluşsal büyüme, ancak iç dünyasında tamliğe ve dengeye erişmiş bireylerde vuku bulur. İçsel olarak yarım kalmış, kendi noksanlarını kapatamamış insan ise hayatı boyunca kendini bir başkasıyla “yamama” beklentisi içine girer. Ne var ki bu arayış bir büyüme ya da olgunlaşma değil, olsa olsa ruhsal bir sömürüdür. Egemenlik sınırları net olan hiçbir kraliyetin, bir başka kraliyete kendi topraklarıyla ve bağımsızlığıyla teslim olduğu görülmemiştir; insan ruhu da kendi egemenliğini bir başkasına yamayarak büyütemez.

Gerçek anlamda “tam” olan insan; iyiyi kötüyü, güzeli çirkinini birbirinden ayırmayan, evrendeki tüm zıtlıkları insan olmanın doğal bir parçası olarak kabul edebilir. O, dış dünyayı yargılamak yerine “önce

insan” diyebilen bir olgunluğa erişmiştir. Bütünsel bir bilince sahip olan bu bireyler, ancak kendileri gibi tamlığa ulaşmış ruhlarla yan yana gelerek gerçek manada büyürler.

Sığ kategorizasyonların ötesine geçebilenler, “iyi”, “güzel” ya da “öteki” gibi sınıflamalar yapmak yerine yönünü içeriye çevirenlerdir. Dünyayı yargılamak yerine, Evet, evrende her şey var; peki ben kendimde tam mıyım, yoksa hâlâ o sığ sınıfların, önyargıların içinde miyim? sorusunu sorabilenler, insan olmanın hakikatine vakıf olmuşlardır.

Son tahlilde evren, tüm renkleriyle bir arada var olan muazzam bir bahçe gibidir. Reddederek, dışlayarak ya da yok sayarak hakikate ulaşılamaz. Her rengi, her düşünceyi ve her varoluşu olduğu gibi kabul eden bilge zihin; güzel ile çirkinin görmenin, kötü ile iyiyi ayırt etmenin ve cehaletten aydınlığa yürümenin aslında devasa bir “tezatlar silsilesi” olduğunu bilir. Işık ancak karanlığın varlığıyla görünür kılınır. Bu tezatlar zincirini idrak eden insan, ayrıştırmayı bırakıp her şeyin büyük, kutsal ve bölünmez bir bütünün parçası olduğunu derinden hisseder.

AFORİZMALAR

İnsanoğlu yaşayan bir aynadır; başkasında seyrettiği çirkinlik de zarafet de o aynanın sırrında saklı olan kendisidir.

Kendi içindeki boşluğu bir başkasıyla kapatmaya çalışmak büyüme değil, ruhsal bir sömürüdür; hiçbir krallık başka bir krallığa topraklarıyla teslim olmamıştır.

Gerçek tamlık, evrendeki tezatlar silsilesini reddetmekte değil; siyahı ve beyazı, iyiyi ve kötüyü bütünün birer rengi olarak kabul etmektedir.

Dünyayı sınıflara ayıranlar körleşirken; Dünyada her şey var, peki ben ne kadar tamım? diye soranlar insan olmuştur.

Hamiye GÜL